

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вразливих споживачів електричної енергії та захищених споживачів природного газу», реєстраційний № 5407-1 від 13.05.2021, внесений на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Королевською Н. Ю. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії» та встановити на період з 1 липня 2021 року до 30 червня 2024 року фіксовані ціни на електричну енергію для вразливих споживачів.

Також законопроектом передбачається внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» в частині:

- запровадження встановлення Кабінетом Міністрів України максимальної ціни постачання природного газу захищеним споживачам (населенню);

- запровадження спрямування газу власного видобутку суб'єктами державного сектору економіки для формування ресурсу природного газу для потреб захищених споживачів суб'єкту ринку природного газу, на якого покладаються спеціальні обов'язки, та уповноваженому Кабінетом Міністрів України на формування такого ресурсу, за закупівельними цінами, встановленими Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП);

- задоволення потреб захищених споживачів у природному газі з ресурсів видобутого газу за роздрібними цінами (без урахування ПДВ та тарифів), встановленими НКРЕКП, виходячи з економічно обґрунтованих та прозорих витрат з урахуванням рівня рентабельності, що встановлюється рішенням Кабінету Міністрів України, але не більше 30 відсотків, а також з ресурсів газу, закачаних до газових сховищ за роздрібними цінами (без урахування ПДВ та тарифів), встановленими НКРЕКП.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту може потребувати видатків державного бюджету.

4. Вартісна оцінка впливу на показники бюджетів

Розробником не надано відповідних фінансово-економічних розрахунків до законопроекту.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України

47020-02-3/16528 від 27.05.2021

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

У державному бюджеті на 2021 рік відсутні видатки для забезпечення реалізації положень законопроекту.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не відповідає Бюджетному кодексу України щодо визначення джерел збалансованості державного бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Відповідно до статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення», для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках, передбачено встановлення тарифів на рівні, що буде покривати економічно обґрунтовані витрати і забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію), прибуток від його продажу (реалізації) та інвестиційну складову.

Також, згідно із статтею 15 вказаного Закону, Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів, тому відповідні суб'єкти ринку електричної енергії та природного газу можуть звернутися за компенсацією з бюджету економічно обґрунтованих витрат.

Таким чином, реалізація передбаченого законопроектом механізму обмеження цін на природний газ та електричну енергію може призвести до виникнення потреби у видатках державного бюджету для компенсації різниці між цінами.

При цьому Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» бюджетна програма для компенсації таких видатків не передбачена, а також джерела збалансування додаткових видатків відсутні.

Крім цього, обмеження цін на електричну енергію та природний газ на рівні, нижчому за економічно обґрунтований, може призвести до відсутності обігових коштів у державних підприємств енергетичного сектору для забезпечення споживачів природним газом та електричною енергією у повному обсязі.

2. Запропоновані норми не узгоджуються із Меморандумом з МВФ, яким передбачено зобов'язання України щодо застосування ціноутворення на ринкових принципах, забезпечення формування оптових цін на природний газ на прозорому та ефективному ринку, а також визначено, що Положення про покладення спеціальних обов'язків залишатиметься чинним до травня 2021 року лише стосовно постачання газу комунальним підприємствам, а тарифи будуть ґрунтуватися на повністю ринкових цінах на газ.

Враховуючи викладене, законопроект не підтримується, при цьому головним механізмом забезпечення соціального захисту населення, за допомогою якого держава компенсує сім'ям витрати на оплату житлово-комунальних послуг у межах нормативів споживання послуг, що перевищують обсяг обов'язкового платежу, є програма житлових субсидій, яка дозволяє надати адресну соціальну підтримку саме тим громадянам, хто її дійсно потребує, та для реалізації якої в державному бюджеті на 2021 рік передбачені видатки у сумі 35,2 млрд гривень.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК